

Dienst Regelingen
Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

Gemeente Emmen
T. Klompmaker
Postbus 30001
7800 RA EMMEN

Gemeente Emmen

No.: 11,000669

4 JAN 2011

12750 pms

Dienst Regelingen

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
hetInvloket.nl

T 0800 - 22 333 22
F 070 - 378 61 39
ffwet@minlnv.nl

Onze referentie

Aanvraagnummer
FF/75C/2010/0339.afw.jdj

Bijlagen

Datum 29 december 2010
Betreft Positieve Afwijzing
Ruimtelijke Ingrepen

Geachte heer Klompmaker,

Naar aanleiding van uw verzoek van 30 augustus 2010 en de aanvullingen hierop van 20 september 2010, 27 september 2010, 22 oktober 2010, 10 november 2010 en 16 december 2010, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2010/0339 om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee. Ik kan u de gevraagde ontheffing niet verlenen, omdat er geen sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Dit houdt in dat het toegestaan is de voorgenomen werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de in deze brief genoemde maatregelen worden uitgevoerd. Verder in deze brief staat vermeld wat daarvoor de redenen zijn.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Herontwikkeling locatie Vreding" gelegen aan de Vreding 1 in de gemeente Emmen, één en ander zoals is weergegeven op figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Vleermuizenonderzoek" van 16 september 2010. Het project betreft de realisatie van twee kantoorgebouwen waarvoor bomen worden gekapt. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9 en 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en zijn tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, diere- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd.

Dienst Regelingen

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2010/0339

Verbodsbepalingen

Op grond van de artikelen 9 en 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde inheemse diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen; nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Vaste rust- en verblijfplaats

Tot vaste rust- en verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Belangrijke migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld nesten, hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Afwijzing artikel 9 van de Flora- en faunawet

U heeft ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit het vangen, bemachtigen en met het oog daarop opsporen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger betreft. Het is echter **niet** toegestaan vleermuizen te vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen, wegens de stressgevoeligheid van vleermuizen. Ontheffing van artikel 9 van de Flora- en faunawet is dan ook niet mogelijk.

Functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger

De verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De functionaliteit van deze beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen gaat door het uitvoeren van de werkzaamheden achteruit of wordt (volledig) aangetast. De vaste rust- en verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan de beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen. Onder bepaalde omstandigheden kan het zelfs zo zijn dat aantasting van een - op zich zelf niet beschermd - gebied deze functionaliteit van de beschermde vaste rust- en verblijfplaats aantast en derhalve leidt tot overtreding van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet.

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn in het plangebied aangetroffen. Het plangebied heeft de functie van vliegroute. Vliegroutes zijn enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Gezien de hoge aantallen vleermuizen die gebruik maken van de vliegroute, is het zeer aannemelijk dat dit een belangrijke route is.

Door de kapwerkzaamheden wordt de vliegroute van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger aangetast. Om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger te waarborgen, stelt u de volgende maatregelen voor:

- Ter vervanging van de vliegroute wordt door middel van het planten van nieuwe volwassen bomen een nieuwe route gecreëerd. De nieuw te plaatsen bomen worden iets ten zuiden van de huidige route aangelegd. De bomen hebben een hoogte van circa 10 meter en hebben voldoende kruinomvang.
- Er wordt geen verlichting aangebracht nabij de bomen.
- Tijdens de bouw wordt 's nachts geen bouwverlichting aangelaten, of er wordt verlichting gebruikt die geen uitstraling zal hebben op de omgeving.
- Er wordt naar gestreefd de nieuwe bomen in het najaar te planten, zodat de vleermuizen in het voorjaar de nieuwe route kunnen volgen. De te verwijderen passage wordt pas achteraf verwijderd.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger te behouden dient u de volgende maatregel ook uit te voeren:

- De kap van de bomen dient plaats te vinden buiten het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Dit betekent dat de bomen in de winterperiode gekapt dienen te worden, van november tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter duren. De geschiktheid van de periode voor de uitvoering van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige¹ op het gebied van vleermuizen.

Vóóraf wordt voor voldoende alternatief gezorgd dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de vliegroute die verdwijnt. Er wordt een alternatieve vliegroute gecreëerd op circa 10 meter afstand van de oude route. Door het uitvoeren van bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd

---

¹ Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Dienst Regelingen

Datum

**Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2010/0339**

in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. De functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger komt niet in het geding. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Dienst Regelingen

Datum

**Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2010/0339**

Zorgplicht

Voor alle soorten geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

Besluit

Gelet op het voorgaande wijs ik uw aanvraag voor een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet af.

Conclusie

Dit houdt in dat het toegestaan is bovenstaande werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de door u voorgestelde maatregelen, zoals genoemd op de pagina's 6,7 en 13 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Locatie Vreding te Emmen" van 6 augustus 2010 en zoals de maatregel hierboven in het besluit genoemd worden uitgevoerd.

Ik wijs u erop dat als u de maatregelen zoals hierboven genoemd niet conform het projectplan uitvoert, u (mogelijk) toch ontheffing van de Flora- en faunawet nodig heeft.

Als u toch een ontheffing nodig heeft voor een soort die genoemd is op bijlage IV van de Habitatrichtlijn dient u voor het verkrijgen van deze ontheffing voor het project een belang, genoemd in de Habitatrichtlijn, aan te tonen. Indien dit belang niet kan worden aangetoond, wordt de aanvraag afgewezen en mag u het project niet uitvoeren. De belangen genoemd in de Habitatrichtlijn zijn:

- Bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid.

- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Dienst Regelingen

Datum

Daarnaast wijs ik u erop dat als u afwijkt van de maatregelen zoals hierboven genoemd, zonder ontheffing of goedkeuring aan te vragen, u zeer waarschijnlijk in overtreding bent van de Flora- en faunawet.

**Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2010/0339**

Ik kan dan door bestuursrechtelijke dwang toe te passen de strijdige situatie alsnog beëindigen. Dat kan betekenen dat een last onder dwangsom wordt opgelegd, of dat bestuursdwang wordt toegepast. Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Flora- en faunawet bepaalde.

Wanneer u al leges heeft betaald dan betalen wij u deze zo spoedig mogelijk terug.

Bezwaar

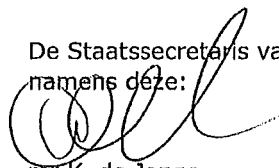
Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval het aanvraagnummer FF/75C/2010/0339 en de datum van de beslissing.

Op onze internetsite hetInVloket.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
namens deze:

mr K. de Jonge
De Teammanager Uitvoering Dienst Regelingen

